Toelatingsorganisatie
Kwaliteitsborging Bouw

> Retouradres Veraartlaan 10 2288 GM RIJSWIJK

Raad van Advies van de TloKB
t.a.v. voorzitter Wouter Goudriaan

TloKB
Veraartlaan 10
2288 GM RIJSWIJK
www.tlokb.nl

Onze referentie
2026-0000195298

Bijlage(n)
1

Datum 23 april 2026
Betreft Uw advies met betrekking tot de EKV voor industriële woningbouw Versie: 28-11-2025 V4

Met veel belangstelling heeft de TloKB kennisgenomen van uw schriftelijk advies met betrekking tot de EKV voor industriële woningbouw (Versie: 28-11-2025 V4). De TloKB ontving uw advies op 18 december 2025 en zij heeft aansluitend het advies besproken in haar bestuursoverleg van 7 januari jl. Deze bespreking leidde tot een nadere toelichting aan de TloKB in uw vergadering van 4 maart jl. Daarbij bleek onder andere dat de aandachtspunten vanuit de VNG volledig deel uitmaken van uw advies.
De TloKB heeft in haar bestuursoverleg van 18 maart jl. het geheel overzien en reageert met deze brief op uw advies. Daaraan voorafgaand bevestigt deze brief dat de TloKB graag ingaat op een nadere invulling van de samenwerking tussen uw raad en de TloKB.

Nadere invulling samenwerkingswijze RvAdvies en TloKB
Tijdens de bespreking van uw advies in uw vergadering van 4 maart jl. kwam een mogelijke nadere invulling aan de orde van de wijze van samenwerken met uw raad. Die krijgt als volgt vorm.

- De TloKB-bestuursleden zullen bij toerbeurt een RvAdvies-vergadering als gelegenheid nemen voor gesprek met de RvAdvies.
  Bij de eerstvolgende de RvAdvies-vergadering, 3 juni as., zal de voorzitter van de TloKB, Yvonne van Mastrigt, aanwezig zijn.
- Naast de gangbare adviesprocedure zal de TloKB bij nieuwe ontwikkelingen onderwerpen kort mondeling bespreken met de RvAdvies om in een vroeg stadium de eerste ideeën uit te wisselen.

Aanleiding adviesaanvraag en context
Op woensdag 23 oktober 2024 vond in Arnhem een TloKB-bijeenkomst plaats met bouwers, kwaliteitsborgers en instrumentaanbieders over de mogelijke rol van de erkende kwaliteitsverklaring (EKV) in het stelsel kwaliteitsborging voor het bouwen (KB-stelsel) in het bijzonder voor de industriële bouw.
Naar aanleiding van deze bijeenkomst vroeg de TloKB op 19 december 2024 uw raad om advies ter verkenning van de rol en betekenis van een EKV voor het KB-stelsel als het gaat om de kwaliteitsborging van industriële bouw.
Op 10 oktober 2025 uitte de minister van VRO in de kabinetsreactie op het adviesrapport STOER het volgende voornemen: "In navolging van het advies over typegoedkeuring en Woontopafspraak 15 ga ik (fabrieksmatige) woningen die voorzien zijn van een erkende kwaliteitsverklaring voor zowel de productie en de assemblage op de bouwplaats vrijstellen van de vergunning- of meldingsplicht voor de technische bouwactiviteit." Dit voornemen van de minister was voor de TloKB reden de Tweede Kamer te waarschuwen voor tekortschietende

kwaliteitsborging bij het onverkort doorvoeren van het voornemen. De TloKB deed dit bij brief van 28 oktober 2025.
Het coalitieakkoord van 30 januari 2026 van het nieuwe kabinet laat al meer ruimte voor toezicht en kwaliteitsborging: "Vergunningverlening voor herhaalbare bouwconcepten verloopt via een fast lane en typegoedkeuring voor fabrieksmatige en gestandaardiseerde bouw."
Het TloKB-jaarverslag 2025 van 25 februari 2026 vat de stand van zaken aangaande BRL's en EKV's samen als het gaat om prefab bouw. In het jaarverslag doet de TloKB de minister van VRO de volgende aanbeveling: "Behoud afdoende toezicht en kwaliteitsborging na typegoedkeuring met een erkende kwaliteitsverklaring (EKV) voor industrieel bouwen."

Reactie TloKB op uw advies
Enerzijds schetst uw advies een aanlokkelijk zicht op een BRL voor een volledige woning in het bijzonder voor de industriële bouw, die de bouwkwaliteit volledig borgt geheel buiten het huidige KB-stelsel.
Anderzijds sterkt uw advies de TloKB in haar opvatting dat vooralsnog toezicht en kwaliteitsborging nodig blijven bij de inzet van een EKV als typegoedkeuring van een woning. De noodzaak van toezicht en kwaliteitsborging geldt met name voor de locatie-specifieke eisen die een BRL en de daarop afgegeven EKV niet voor alle gevallen in de praktijk kan regelen.
Ook wijst u op het risico dat een veelomvattende BRL zijn actualiteit verliest bij veranderende wet- en regelgeving en de benodigde aanpassingstijd van industriële bouw.
Bijgevoegde presentatie van de deelsessie "Snelheid en kwaliteit hand in hand met montage- en prefab bouw" op het TloKB-congres *Van wet naar resultaat* op 11 maart jl. zet de huidige stand van zaken bij elkaar in samenhang met het BZK-programma *Innovatie en Opschaling Woningbouw* (IOP).
Hierna ga ik puntsgewijs in op uw advies.

1 Verhouding KB- en EKV-stelsel

1a Voor zover passend binnen de taken van de TloKB stimuleert zij de efficiënte werking van een EKV binnen het KB-stelsel met de toelatingsvoorwaarden voor een instrument voor kwaliteitsborging voor het bouwen. De aanwijzingsvoorwaarden voor een beoordelingsrichtlijn zien op de effectiviteit van de daarop af te geven EKV.
1b De TloKB zal bezien wat, bij afwezigheid van een tripartiete overeenkomst tussen de Raad voor Accreditatie, bevoegd gezag en TloKB, nodig is om de verhouding en informatiedeling in te regelen.
1c Het KB-stelsel en het EKV-stelsel kennen elk hun eigen inrichting van toezicht, waarbij de EKV een bijdrage levert aan de bouwkwaliteit die onderwerp van kwaliteitsborging is in het KB-stelsel.

2 Toezichtsvereisten verbonden aan een EKV om te blijven voldoen aan het Bbl

2a Het toelatingskader voor een instrument voor kwaliteitsborging voor het bouwen voorziet erin dat de risicobeoordeling de inzet van een EKV meeweegt.
2b Een EKV borgt de kwaliteit van gestandaardiseerde processen en producten, hetgeen de meest omvattende toepassing krijgt bij industrieel bouwen.

2c De BRL 7703 en de BRL 0903 omvatten niet de bouw van een woning in zijn volledigheid. De TloKB zal bezien welke risico's in de praktijk buiten het zicht blijven bij ontstentenis van een kwaliteitsborger zoals in de pilot van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen.

3 Ontwikkelpunten bij een BRL die zich zoveel als mogelijk richt op een volledige woning

3a Voor de rechtsgeldigheid van een BRL en een daarop afgegeven EKV is de actuele regelgeving bepalend. Des te meer omvattend een BRL is, des te meer kans dat zij haar rechtsgeldigheid verliest bij nieuwe regelgeving. De termijn van inwerkingtreding van nieuwe regelgeving moet voorzien in een haalbare overgangstermijn naar een nieuwe BRL en de daarop af te geven EKV én rekening houden met het aanpassingsvermogen van het bouwproces zoals van industriële bouw.
3b Een BRL is naar haar aard na aanwijzing een statisch document. De BRL doorloopt de aanwijzing opnieuw bij een relevante wijziging van de regelgeving. Het is aan de schemabeheerder van de BRL om zijn BRL actueel te houden.
3c Het aanwijzingsproces van een BRL voorziet erin dat het per onderwerp en per keurmerk slechts één BRL aanwijst.
3d Een BRL bepaalt de voorwaarden voor het verkrijgen van een EKV. Die voorwaarden zijn voor iedere aspirant-EKV-verkrijger bereikbaar.

4 Aanbevelingen voor verdere vormgeving "industriële fast lanes"

4a U suggereert dat de certificerende instelling een EKV kan voorzien van een bijsluiter die de TloKB opneemt in het EKV-register. De bijsluiter zet de "vertrouwbaarheid" van de EKV nogmaals uiteen voor onder meer het bevoegd gezag. Het is juist eigen aan het EKV-stelsel dat de aanwijzing van een BRL en de erkenning van een kwaliteitsverklaring die blijk geven van de "vertrouwbaarheid" van een EKV.
4b Zie 4a.
4c Zie 2c.
4d Een BRL en de EKV voor een industrieel vervaardigde woning vergen wellicht een ruimere overgangstermijn dan nu gangbaar bij wijzigingen van het Bbl. De TloKB zal in voorkomend geval het ministerie van BZK attenderen op een haalbare ingangstermijn van nieuwe regelgeving.

5 Aandachtspunten vanuit VNG

De TloKB leest tot slot in uw advies dat een EKV voor een volledige woning in gevolgklasse 1 alleen binnen het KB-stelsel toepassing kan krijgen, zodat de kwaliteit per toepassingsgeval volledig geborgd blijft. De EKV vormt daarbij voor een groot deel maar niet volledig de grondslag voor de kwaliteitsborger om tot zijn verklaring te komen.

Met vriendelijke groet,

Yvonne van Mastrigt
voorzitter TloKB